Leto III., štev. 288 V Ljubljani, sreda dne 6. decembra 1922 Posamezna štev. stane 1 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20— „
Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.
Podružnice:
Maribor, Barvarska ulica št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.
Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 5. decembra.

Velika odločitev je v rokah demokratskega kluba. Od njegovega sklepa je odvisno, ali bo mogoče izdihajočemu parlamentu podaljšati življenje še vsaj za toliko časa, da reši nekatera vprašanja največje socijalnopolitične in organizatorične važnosti. Odvisno je pa še več. Tudi to namreč, da ostane v vodstvu države krepek vpliv jugoslovanskega in modernega političnega naziranja, ki ga zastopa demokratska stranka.

Treba je gledati stvari tako, kakor so v resnici in ne kakor si jih predstavlja fantazija. Opozicija v našem parlamentu ni skupina političnih faktorjev, ki bi mogli zamenjati sedanjo vladino koalicijo. Niti številčno, še manj pa programatično. Iz klerikalcev, socijalistov, zemljoradnikov, republikancev, divjakov, narodnih socijalcev in če vzamemo zraven tudi še blokaše, se ne da skonstruirati nobena vlada. Niti v najbolj principijelnih vprašanjih se te skupine ne bi mogle složiti. One morda lahko delujejo negativno, so složne v odporu proti vladi, pa so takoj razdvojene pri vsakem konkretnem vprašanju, kjer je treba reči da in izvajati iz tega tudi konsekvence. Niti v onem, kar se zdi široki javnosti kot nekaka skupna programska točka, v zahtevi po reviziji ustave, opozicijonalne skupine nimajo nobenega skupnega programa za izvedbo. Republikanci bi hoteli odpravo monarhije, ne marajo pa sistirati državnega jedinstva, socijalisti so revizijonisti, predvsem v vprašanjih politično - gospodarskega značaja, zemljoradniki so si zamislili nekako zadružno konstrukcijo države, so pa v ostalem centralisti ali vsaj unitaristi, blokaši zopet si predstavljajo svojo Jugoslavijo kot zvezo hrvatske in srbske države, klerikalci so federalisti. Eni so konservativci najstrožje observance, drugi radikalni socijalisti, nekatere opozicijonalne skupine so povsem oportunistične, druge zopet ravnotako intransigentne. Iz vseh teh frakcij, ki se med seboj načelno in taktično pobijajo, se ne da sestaviti nova vlada. Poskus take vlade bi pomenil naravnost nevaren eksperiment z usodo države. Kje je tisti faktor, ki bi hotel tak poskus danes riskirati?

Kaj torej preostaja? Ako se demokratski klub odloči za opozicijo, potem je seveda dana v parlamentu nova večina. Toda je li ta večina sposobna prevzeti tudi vodstvo države? Demokrati bi morali akceptirati sodelovanje nekaterih opozicijonalnih skupin. To bi se moglo zgoditi le proti gotovim programatičnim koncesijam, ki pa bi se tikale baš ustavnega vprašanja, v katerem je drugi ustavni faktor države po pravici nedostopen.

Tako preostaja le še ena solucija: da prevzame vlado tista skupina, ki zatrjuje, da za nobeno ceno ne pripusti novega ustavnega boja: Pašić s svojimi radikalci, ki pravijo, da je treba, če ne gre drugače, takoj apelirati na narod. Ako torej demokrati prekinejo koalicijo, potem imamo jutri — ne morda «novi režim» po sanjskih bukvah kakih tribunašev ali zajedničarjev, temveč čisto radikalsko vlado, ki bi takoj razpustila parlament in vodila volitve.

Kaj to pomeni za vsa ona vprašanja, ki so na dnevnem redu našega zakonodajnega dela in našega težkega gospodarskega in socijalnega življenja, to nam pač ni treba razlagati. Razprava v demokratskem klubu je razprava o bodoči jugoslovanski politiki države. Oni so za jugoslovansko politiko, ki zagovarjajo tezo, da se demokratska stranka ne sme izločiti od vodstva države.

Brezuspešna pogajanja zemljoradnikov

Beograd, 5. decembra. r. Pred nekaj dnevi so v zemljoradniškem poslanskem klubu nekateri poslanci pokrenili vprašanje pomirjenja kluba z Avramovićem Sušičem, da bi se na ta način obranilo edinstvo stranke. Zato so delegati poslanskega kluba posetili Avramoviča in poskušali, da se z njim poravnajo. Pogajanja so bila uspešna, dokler ni prišel na razgovor banjaluški kongres. Avramovič je izjavil, da stoji na stališču, da se kongres v Banjaluki ne more smatrati za državni kongres, da njegovi sklepi ne morejo biti veljavni in da jih je treba razveljaviti. Ker pa zastopa poslanski klub nasprotno stališče in ker ni hotela nobena struja popustiti, ni prišlo do sprave. Klub je na svoji seji po daljšem razpravljenju sklenil, da bo vztrajal na popolni veljavnosti banjaluškega kongresa ter je to tudi sporočil Avramoviču.

Po odstopu Pašićeve vlade

VSA POZORNOST KONCENTRIRANA NA SEJO DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 5. decembra. k. V razvoju krize danes ni zaznamovati nobenega novega dogodka. Vsa pozornost politične javnosti je koncentrirana na razpravo v demokratskem klubu. Desničarji v klubu so v veliki večini. Kralj je zvečer sprejel ministra Pribičevića, pri katerem se je podrobno informiral o razpoloženju v demokratski stranki. Predsednik parlamenta danes ni bil v dvoru. Sporočil bo kralju svoje predloge šele po zaključku debate v demokratskem klubu, najbrž šele v četrtek.

Radikalski klub je imel popoldne sejo, na kateri je podal Pašić obširni referat. Klub je ministrskemu predsedniku izrekel zaupnico.

V opoziciji je opažati veliko potrtost. Vedno jasneje se kaže, da bo, ako demokratski klub ne prekine vsako zvezo z blokaši, dobila radikalna stranka sama mandat za sestavo nove vlade in razpust parlamenta. To vzbuja splošen strah in posamezni opozicijonalni voditelji že danes poudarjajo, da bi s tem bilo doseženo ravno nasprotno od tega, kar so želeli.

Kralj je izrazil odločno voljo, da ne pripusti nobenega eksperimenta z ustavo.

Demokratski klub pred odločitvijo

VELIKI GOVORI MINISTRA PRIBIČEVIĆA IN PREDSEDNIKA DAVIDOVIĆA.

Beograd, 5. decembra. r. Dopoldne ob 10. je danes pričela plenarna seja Demokratskega kluba. Že pri otvoritvi je bilo prisotnih 67 poslancev, tekom dneva so prispeli še skoraj vsi ostali. Seji predseduje predsednik stranke Ljuba Davidović.

Referat ministra Pribičevića.

Prvi je dobil besedo minister Pribičević, ki je obrazložil vzroke demisije vlade. Povdarjal je, da je položaj v vladi in vlade v parlamentu postal nevzdržen, ne zbog tega ter bi bila vlada izgubila zaupanje večine narodne skupščine, temveč zbog tega, ker so posamezni vodilni člani vladnih strank navezali z opozicijo stike, ki so vzbudili medsebojno nezaupanje v koaliciji ter dajali oporo intrigam, češ, da se v vladnih strankah samih dela za strmoglavljenje vlade. Glavni očitek gre proti nekaterim politikom demokratske stranke. Za demokratsko stranko je ta položaj nevzdržen, ker taki razgovori demoralizirajo lastne vrste. Stranka je 12. oktobra slovesno proglasila, da ostaje zvesta Vidovdanski ustavi in da odklanja sodelovanje z vsako stranko, ki bi zahtevala revizijo ustave. Sedaj čujejo pristaši stranke vsak dan, da se voditelji stranke pogajajo z blokaši, ki dosedaj še niti narodnega in državnega jedinstva niso priznali. Politika kolebanja mora prenehati. Klub naj se odloči za eno ali drugo stran. Proti programu stranke ne more iti. More pa reči: nočem več koalicije, in prepuščam radikalcem, da prevzamejo nadaljno odgovornost. V tem slučaju gremo kot opozicija v volitve. Govornik je pripravljen se pokoriti vsakemu taktičnemu sklepu kluba. Neizogibno pa je, da se situacija definitivno in povsem jasno razčisti.

Izjave g. Davidovića.

Za ministrom Pribičevićem je povzel besedo g. Davidović. V poldrugournem govoru je referiral o svojem delovanju v zadnjem času. Povdarjal je predvsem, da se je strogo držal predpisov Glavnega odbora stranke z dne 12. oktobra. Razgovarjal se je z raznimi opozicijonalnimi voditelji in tudi z odposlanci Hrvatskega bloka, *z nikomur pa se ni pogajal.* Za pogajanja je treba posebnega pooblastila kluba. Tega ni imel in že zato ni mogel v imenu stranke ali obvezno za sebe ničesar obljubljati, in ničesar pristati. Menil je, da se razgovorom s politiki iz opozicije ni treba izogibati. Tudi radikalci so se razgovarjali in Pašić je pozval k sebi drja Korošca. Kar za druge ni greh, to tudi za demokratsko stranko ne more biti greh. Narobe, treba je bilo pokazati, da demokratska stranka nikakor ni izolirana in da vživa med opozicijo več zaupanja kakor Pašić in radikali. To je sedaj dokazano. Njegovi (Davidovićevi) poskusi so bili v stvari delo za očuvanje in ojačenje dosedanje koalicije. Pri vsaki priliki je govornik naglasil, da on in demokratska stranka *ne moreta sodelovati pri nobeni akciji, katere cilj bi bila revizija ustave.* Davidović je povdarjal, da si šteje v zaslugo, da so nekatere opozicijonalne skupine opustile zahtevo po reviziji ustave. Ne rušiti, temveč jačiti pozicijo onih, ki naj čuvajo sedanjo ustavno stanje, to je bil njegov namen.

Njegova dobra volja pa se je izigrala. Ne le na strani onih, ki zasledujejo cilje, katere govornik odločno odklanja, temveč tudi na strani zaveznikov v vladi, radikalcev, ki špekulirajo, kako bi izvinili demokratsko stranko iz vlade ter sami dobili mandat za razpust parlamenta in razpis novih volitev.

Konečno je g. Davidović obžaloval, da se njegovih dobrih intencij v stranki ni dovolj razumelo. Priznava potrebo popolnega razčiščenja, svari pa, da bi se stranka dala preveč v roke radikalcem, ki so s Protićem na čelu intransigentni napram vsaki akciji za sporazum, četudi bi se dala izvršiti brez kršenja ustave.

Stališče notranjega ministra.

Nato je govoril min. notranjih zadev Timotijević. Povdarjal je, da nihče v stranki ne dvomi o lojalnosti predsednika in da vlada popolna solidarnost glede tega, da stranka odklanja vsako revizijonistično politiko. Vendar smatra, da so bili Davidovićevi razgovori z blokaši *taktična pogreška,* ki ni ostala brez vpliva na pozicijo stranke v vladi in na njeno sposobnost za vodstvo državnih poslov.

Konečno je stavil minister Timotijević predlog: *Klub sklene, da se prekinejo vsi razgovori s Hrvatskim blokom.*

Seja je bila nato ob 12 in pol prekinjena ter se je nadaljevala ob 16 in pol.

Popoldanska seja.

Popoldne se je po seji parlamenta nadaljevala seja demokratskega kluba. Prisostvovalo je 84 članov. Prvi je prevzel besedo Života Lazarevć, poslanec beograjskega okrožja. Nastopil je odločno proti razgovorom s Hrvatskim blokom. Taktika g. Davidovića da dovaja do samoubojstva.

Za njim je nastopil zopet minister Svetozar Pribičević, ki je dejal, da se mora danes odločiti ali naj vodi demokratska stranka eno ali dve politiki. Vsakdo mora uvideti pogubnost taktike, ki se hoče pogajati z blokom, kateri se dosedaj še ni odrekel programu neodvisne hrvatske republike. Po seji Glavnega odbora DS smo smatrali, da nikdo in tudi naš predsednik ni upravičen brez odobrenja stranke voditi pogajanja z blokaši, Ostavka vlade je bila potrebna že zato, da moremo o tem vprašanju razpravljati brez vsakršnega pritiska in se odločiti za vsako kombinacijo. Nato je Pribičević podrobno govoril o akciji Protića in Davidovića. Razlika je velika. Protić je izstopil iz radikalne stranke in govori le za sebe. Ako pa se Davidović kompromitira, tedaj se kompromitira vsa stranka, ker on kot načelnik stranke predstavlja vse nas. Povrh Davidović ne more dati Hrvatskemu bloku onega, kar mu nudi Protić. Zato je bila njegova akcija že v naprej obsojena na propad. Niti Davidović niti kdo drugi iz demokratske stranke ne more misliti na sodelovanje s Hrvatskim blokom, ne da bi kršil ustavo. Demokratska stranka je najčistejša narodna stranka, razširjena po vsej državi in je najizrazitejša nositeljica narodnega in državnega jedinstva, zato bi taka akcija mogla pretresti temelje vse stranke. Ideja nekake koncentracijske vlade je v temelju zgrešena, ker naša država je parlamentarna in ta sistem je brez večine in manjšine nemogoč. Seveda bi blokaši hoteli pred volitvami vstopiti v vlado, da bi zmagali kakor leta 1920. Naravno je pa, da bi potem, to je po volitvah, stavili svoje prave pogoje za sodelovanje. Pribičević se strinja s predlogom ministra Timotijevića. Politika našega kluba mora biti jasna in izključevati vsako dvoumnost ako hočemo, da se naša stranka aktivno udeleži razpleta krize. Bodimo si na jasnem, kaj hočejo naši nasprotniki: razbiti stranko, ki je najzvestejša čuvalka vidovdanske ustave.

Za Pribičevićem sta govorila poslanca Pečić in Angjelinović. Oba sta branila akcijo g. Davidovića, katerega razgovori so bili le informativnega značaja. Posl. Angjelinović je stavil predlog: **Klub prepušča svojemu predsedniku proste roke za nadaljevanje razgovorov s Hrv. blokom.**

Seja se je ob 8. uri prekinila ter se jutri nadaljuje.

BIVŠI SULTAN SE NASELI NA MEKI.

London, 5. decembra. e. «Morning Post» poroča iz Kaira, da je prejšnji turški sultan sprejel povabilo kralja Husejna in bo v prihodnjih dneh odpotoval iz Malte v Meko.

Vpliv vladne krize na odnošaje z Italijo

ZBEGANOST V RIMU. — KAJ BO S SESTANKOM MED MUSSOLINIJEM IN NINČIĆEM?

Rim, 5. decembra. u. Jugoslovanska ministrska kriza je v Rimu zelo iznenadila in vzbudila očitno razočaranje. To posebno zato, ker bi se morala jutri sestati v Milanu, kamor je Mussolini nocoj odpotoval. Mussolini in dr. Ninčić in so si Italijani od tega sestanka obetali, da bo pristal Ninčić proti koncesijam v solunskem vprašanju na Italiji ugodno revizijo rapallske pogodbe glede Reke in Zadra. Bajo so bila tozadevna predposvetovanja že v najboljšem teku.

Z demisijo Pašićevega kabineta so padle tudi te kombinacije. Sicer se domneva, da se bosta Mussolini in Ninčić vseeno sestala, izključeno pa je, da bi mogla sklepati kake obvezne dogovore. Zato je verjetno, da bo njun sestanek le kratek in bolj privatnega kakor političnega značaja.

V splošnem je italijanska javnost popolnoma neorijentirana glede beograjske krize. Dočim nekateri listi obžalujejo odstop Pašićevega kabineta, ga drugi pozdravljajo, češ, da je bil Pašić Italiji sovražen. Nekateri listi se celo nadejajo, da bo Pašiću sledil Ninčić, kar bi sprejela italijanska javnost z velikim zadoščenjem.

Macedonska vstaja v Bolgariji

VSTAŠI ZAVZELI ČUSTENDILSKO OKROŽJE. — OBSEDNO STANJE NAD SOFIJO. — OBSOJENI MINISTRI BODO USTRELJENI?

Sofija, 5. decembra. g. General Protoperov je v družbi s Todorom Aleksandrovim in 15 tisoč macedonskimi emigranti zavzel Čustendil in vse čustendilsko okrožje. Uporniki so dobro oboroženi ter imajo strojnice in celo nekaj topov, katere so dobili od Kemal-paše. Zveze s Sofijo so prekinjene. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje.

Beograd, 5. decembra. g. Tu so razširjene vesti, da namerava bolgarska vlada bivše, po ljudskem glasovanju obsojene ministre Gešova, Malinova in Daneva dati ustreliti. Imenovani so bili prepeljani v Šumen. Med bolgarskimi opozicionalnimi strankami vlada veliko razburjenje.

Dardanelsko vprašanje na mrtvi točki

ZASTOJ V DELU ORIJENTSKE KONFERENCE. — PAPEŽ POSREDUJE ZA ARMENCE IN CARIGRAJSKE KRISTIJANE. — TAJNA POGAJANJA MED ANGLIJO IN TURČIJO.

Lausanne, 5. decembra. u. Položaj na orientski konferenci se vidno slabša. Turki se pritožujejo, da jih lord Curzon pod cenjuje in izjavljajo, da jim je tega omalovaževanja kot zastopnikom neodvisne države dovolj. Z morskimi ožinami hočejo samostojno razpolagati. Angleži pa zavzemajo stališče, da jih je treba pustiti pod mednarodno kontrolo, ker sicer ne bo v Orientu trajnega miru.

Kakor se čuje, bo odpotoval lord Curzon te dni v London, da poroča pred kabinetom o položaju.

Konferenca je prejela od papeža spomenico, v kateri papež naglaša, da je prejel iz Carigrada alarmantne vesti o paniki med kristjani v Carigradu in Armenci v Mali Aziji. Papež prosi predsednika konference, da čimpreje in čim izdatnejše ukrene vse potrebno za varstvo trpečega prebivalstva. Izmet-paša je protestiral proti tej noti, češ da se kristjanom ne godi nobena krivica in da je papež postal le žrtev lažnjive grške propagande, ki razširja take vesti.

Drugi turški delegat Nasan-Nuri beg je dal zastopnikom časopisja več pojasnil. Vprašanje o turškem stališču glede morskih ožin in ruskega razmerja do tega problema se je Nuri-beg izognil z opombo, da so Rusi vsekakor najboljši čuvarji turške suverenitete. Izjavil pa je s posebnim povdarkom, da bodo Turki po zaslišanju vseh drugih predlogov najbrže postavili svoj lastni program o Dardanelah. Vsled te pitijske izjave se splošno trdi, da so Turki za kulisami vedno v intimnih razgovorih z Angleži in se lahko nekega dne zgodi, da se bo rusko-turško prijateljstvo kar nenadoma končalo. Vsa Nurijeva izvajanja pa jasno kažejo, da gredo turška stremljenja za tem, ustanoviti čisto turško narodnostno državo in odstraniti iz nje vse tuje trgovce in rokodelce.

Narodna skupščina

Beograd, 5. decembra. g. Na današnji seji narodne skupščine je po otvoritvenih formalnostih prečital predsednik dr. Lukinić pismo ministrskega predsednika Pašića, v katerem ta sporoča, da je podal kralju ostavko celokupne vlade. Predsednik je takoj nato sejo zaključil in naznanil, da skliče prihodnjo, čim bo rešena vladna kriza.

Tudi vsi parlamentarni odbori, pododbori in sekcije so vsled vladne krize prekinili svoje poslovanje.

Papež je posredoval za princa Andreja

Rim, 5. decembra. u. Papež je prosil grško vlado, naj se v interesu grškega naroda in javnega mnenja vsega sveta pri obsodbi princa Andreja vzdrži najhujšega. Ministrski predsednik Gonatas mu je odgovoril, da je vojno sodišče ustreglo njegovi želji. Izgleda, da je grški princ ušel le s papeževim posredovanjem smrtni kazni. Rumunski in grški zastopnik sta se zglasila sinoči pri Mussoliniju in ga prosila, naj še pred svojim odhodom omogoči, da dobi princ Andrej v Italiji primerno stanovanje. Mussolini je izjavil, da bo dal potrebne odredbe.

Razorožitev Nemčije

Zahteve veleposlaniške konference.

Berlin, 5. decembra. e. Nemška vlada je prejela pred 48 urami novo spomenico poslaniške konference v Parizu, ki zahteva najstrožjo izpolnitev teh-le 5 točk: 1.) preureditev tovarn, ki izdelujejo po nazorih poslaniške konference še vedno vojni material; 2.) izročitev vsega vojnega blaga; 3.) izročitev strojev za izdelovanje vojnega materiala; 4.) vpogled v arhive državnega mornariškega urada in vojnega ministrstva in 5.) reorganizacijo varnostne policije.

CLEMENCEAU V WASHINGTONU.

Washington, 5. decembra. s. Danes je prispel Clemenceau semkaj. Jutri bo obiskal predsednika Hardinga.

SPREMEMBA V ČEŠKEM POSLANIŠTVU V BEOGRADU.

Beograd, 5. decembra. g. Češkoslovaški poslanik v Beogradu Kalina je odpotoval na šestmesečni bolniški dopust. Zastopal ga bo dosedanji češkoslovaški odpravnik poslov v Varšavi Swabrovecki.

Borza

Zagreb, *devize:* Dunaj 0.11 — 0.115, Berlin 0.90 — 1.10, Budimpešta 3.15 — 3.45, Milan 356.5 — 360.5, London 324 — 329, Newyork 71.5 — 72.5, Pariz 502.5 — 507.5, Praga 226.5 — 229.5, Curih 1363 — 1373, Varšava 0.45 — 0.55, Bukarešta 45.25 — 46.75, *valute:* dolar 70.5 — 71.5, avstrijske krone 0.113, češke krone 225, levi 50.5 — 52.5, lire 352.5 — 356.5, fr. franki 497.5 — 502.5, švic. franki 1360, Jadranska banka 380, Ljubljanska kreditna banka 200, Slavenska banka 102, Ljub. strojne tovarne 155, Trb. premog. družba 260 — 280.

Curih: Berlin 0.065, Newyork 530, London 24.04, Pariz 37.10, Milan 26.65, Praga 16.85, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.80, Bukarešta 3.35, Sofija 4. Varšava 0.035, Dunaj 0.0076, avstr. žig. krone 0.0076.

Praga, *devize:* Berlin 0.335 — 0.435, Curih 594.25 — 596.75, Milan 158.75 — 160.25, Pariz 220 — 221.50, London 142.25 — 143.75, Beograd 43.50 — 44, Sofija 23.40 — 23.80, Dunaj 0.04225 — 0.04725, Varšava 0.1565 — 0.2065, Budimpešta 130.75 — 140.75, *valute:* marke 0.3625 — 0.4625, lire 156.75 — 158.25, fr. franki 218.75 — 220.25, funti 141.75 — 143.25, dolarji 31.45 — 31.85, poljske marke 0.1620 — 0.2025.

Iz seje celjskega občinskega sveta

Celje, 4. decembra.

Po otvoritvi seje ob 18. uri in odobritvi zapisnika zadnje občinske seje preide župan dr. Hrašovec na dnevni red, ki obsega poročila posameznih odsekov. Pri zivu kavarnarke Helene Krušič radi naložene denarne globe 500 Din od strani mestnega urada, ker ni pobirala nočnega davka, se na podlagi naknadne ugotovitve dejanskega položaja ugodi in se razveljavi odlok mestnega urada.

V domovinsko zvezo se sprejmejo strežajka Ana Lubej, trgovski potnik Hugo Rüpschl, medičar Rihard Krautner, Marija in Pavla Kanezucki. Domovinska zveza se zasigura Jos. Pollandtu, uradniku Hrvatske štedionice.

Glede enkratnega nabavnega prispevka mestnim uslužbencem se sklene to zadevo skupno s finančnim odsekom obravnavati in staviti tozadevni predlog na prihodnji seji.

Proračun za leto 1923 je izgotovljen in se bo sklicala posebna seja občinskega odbora tekom 14 dni. Mestna plinarna izkazuje v letu 1921 deficita 387.840 K, celokupni primanjkljaj pa znaša 813.844 K. Novo obratovanje plinarne dobro funkcijonira. Preureditev mestne plinarne je stala občino okroglo 1,300.000 K. Račun se odobri. Odseku za podjetja se naroči, da inventarizira v plinarni se nahajajoči materijal in nato predlaga, kaj se lahko kot nepotrebno proda.

Izvrši se tlakovanje ulice Dolgo polje ter se stroški porazdelijo enakomerno na stranke. Za obdaritev revne dece na Miklavžev večer se določi Kolu jugoslovanskih sester 1000 K podpore. Pristojbine z izvažanje fekalij od strani mestne občine se povišajo od 40 na 50 K pri vozu. Izvršiti se morajo še nekatere nujne adaptacije v prostorih drž. policije. Falski elektrarni se dovoli napeljava električnega toka preko mestnega Zimjakovega posestva proti primerni najemnini in reverzu, da prestavi napeljavo na lastne stroške, ako bo rabila mestna občina zemljišče za razširjenje mestnega kopališča ali v stavbne svrhe. Uredijo se še nekatere personalne zadeve v mestni hlavnici.

Ob 21. uri zaključi župan občinsko sejo.

Proslava narodnega delavca

Ptuj, 2. decembra.

Dne 25. novembra se je vršil v tukajšnjem Narodnem domu «Komljančev večer» v proslavo dvajsetletnega delovanja profesorja dr. Komljanca. Priredila ga je Čitalnica, kateri je slavljenec predsednik.

Dr. Josip Komljanec je prišel v Ptuj kot gimnazijski profesor jeseni leta 1902. Ptujska gimnazija je bila takrat deželna. Vzdrževatelji (mesto in deželni odbor) so jo smatrali za steber nemštva in ponemčevanja. Polagoma so odstranili vse slovenske učitelje do kateheta in profesorja slovenščine. Ker je bilo na gimnaziji tudi nekaj slovenskih dijakov je bilo treba slov. profesorjema skrbeti, da ne postanejo poturice. Prof. Komljanec se je te svoje dolžnosti od prvega začetka v polni meri zavedal. Ko je prišel na gimnazijo ni bilo v dijaški knjižnici niti ene slovenske knjige. Začel je z vso vnemo skrbeti za slov. knjižnico. Imel je uspeh. Knjižnica je naraščala, sam jo je oskrboval in z njo ter svojimi knjigami vplival na dijake, da so ostali ne samo zvesti svojemu narodu, nego postali odločni zavedni Slovenci.

Uboge slovenske dijake je podpiraia dijaška kuhinja. Prof. dr. Komljanec je takoj vstopil v odbor, leta 1905 je po smrti profesorja Majcena prevzel kot blagajnik tudi vodstvo dijaške kuhinje, ki ga ima še danes. V najtežjih časih se je pokazal pravega očeta slovenskega dijaštva.

Prof. dr. Komljanec pa ni samo vestno vršil svoje naloge v skrbi za slovenske dijake in slov. gimnazijo, svoje moči je posvetil tudi občnemu narodnemu prosvetnemu delu v Ptuju. Središče kulturno-narodnega delovanja v Ptuju je «Narodna čitalnica», kjer je prof. Komljanec kot tajnik uredil leta 1907 in vodil ljudsko knjižnico, ki je mnogo doprinesla za izobrazbo ter probuja in utrditev narodne zavesti v Ptuju in okolici. Kot blagajnik ptujske podružnice «Družbe sv. Cirila in Metoda» je bil profesor Komljanec izredno požrtvovalen. Družbin koledar priča, da je bila ptujska moška podružnica med prvimi po višini svojih prispevkov. Prof. dr. Komljanec je vstrajal kot odbornik pri narodnih društvih tudi v letih preganjanja, ki so tudi njemu prinesla mnogo neprijetnosti ter nevarnosti. Daljšo dobo je bil tudi urednik lokalnega lista. S ponosom lahko žre na svoja ptujska leta. Bil je vsikdar mož, ki se je ravnal po onem zlatem predpisu, da mora storiti kar *more* in ne samo kar predpisuje dolžnost.

Ptujčani so z veseljem porabili priliko, da mu na njegov častni večer pokažejo svoje simpatije in svoje spoštovanje. Cela vrsta govornikov je proslavljala vrline in zasluge jubilanta. Njegovi kolegi in meščanstvo so v govorih opetovano izražali željo, da postane g. dr. Komljanec tudi formalni voditelj naše gimnazije, za katero si je stekel toliko zaslug.

Mi vsi mu kličemo: Ad multos annos, amice.

Dr. Tone Gosak.

Politične beležke

+ **Za koga je glasovalo uradništvo.** «Slovenski Narod» obtožuje državno uradništvo, da je v masah glasovalo za komunistično listo. In sicer zato, ker ga je baje minister Žerjav v Ljubljani pestil in mu grozil s svojo mašč-evalnostjo. Na sestanku ministra Žerjava so bili tudi klerikalni in socijalistični uradniki. Ti vedo najbolje, da je imel Žerjavov govor naravnost značaj objektivnega predavanja in da se je minister celo strogo ogibal napadati politične nasprotnike. Opozoril pa je državne nameščence na dolžnosti, ki jih imajo napram državi in sebi, ne da bi seveda izvajal kakršnikoli pritisk. Tako os mogli pritrjevati in ploskati ministru tudi njegovi politični nasprotniki. «Slovenski Narod», ki nadaljuje svojo grdo kampanjo proti demokratski stranki, sedaj gladko denuncira državne uradnike, da simpatizirajo s komunisti, samo da bi mogel napadati ministra Žerjava. Demokrati, ven s tem listom iz vaših hiš!

+ **«Krivičnost Žerjavovega volilnega reda»** «Slovenskemu Narodu» ne da spati. Pred dobrim tednom je obtoževal Žerjava, da tega «krivičnega volilnega reda» že popreje ni napravil, sedaj jadikuje, da je relativni večini volilcev pripadlo po zakonu določeno število mandatov. Seveda, če bi bili pripadli interesentom iz Knaflove ulice, potem bi volilni red ne bil krivičen, temveč pravičen. Gospodje se še vedno niso «zbrihtali», akoravno se vsak dan znova blamirajo s svojo nevednostjo, neinformiranostjo in konfuznostjo.

+ **Pod naslovom «Sijajna zmaga»** poveličuje in proslavlja včerajšnji «Slovenec» izid ljubljanskih občinskih volitev in govori o nekakem porazu režima, ker si ne upa govoriti naravnost, da misli pod režimom — državo kot tako. Klerikalci so s pomočjo komunistov zmagali, o tem ni nobenega dvoma, ali ravno tako resnično je, da je ostala črna in rdeča internacijonala v Ljubljani v manjšini in da bo njena vlada trajala k večjemu eno obdobje, potem pa bo šla — v pozabljenje in samo žalosten spomin ostane na njo. Protidržavni in protinarodni elementi se ne bodo mogli dolgo držati na površju, ker ni verjetno, da bi Ljubljana dolgo trpela tak madež na sebi.

+ **Druge pojme o disciplini** nego ljubljanski Ravniharjevci imajo vsekakor ljubljanski klerikalci. Znano je, koliko odpora je vzbudila zveza SLS s komunisti med konservativnejšimi klerikalnimi krogi. Nekaj časa je izgledalo, da bo prišlo v stranki do razkola. Toda zavest, da treba baš v kritičnih časih držati stranki zvestobo, je prevladala vse druge občutke in tako je duhovščina s škofom na čelu šla na volišče za g. Lemeža. Priznati moramo, da nam škof Jeglič z moraličnega stališča drugače imponira nego starosta Ravnihar.

+ **Klerikalci in komunisti.** Osiješkemu «Hrvatskemu Listu» je dal poslanec Korošec intervju o ljubljanskih občinskih volitvah. Na začudeno vprašanje urednika, kako so mogli klerikalci s komunisti, je gosp. Korošec odgovoril, da sta si programa obeh strank itak prav sorodna . . . V Ljubljani namreč. V Beogradu so svoj čas klerikalci skupno s Protićem najbolj intrigirali proti demokratom, češ da ne nastopajo dovolj energično proti komunistom, in so bili zlasti na dvoru pridno pri delu, da denuncirajo demokratske voditelje, češ JDS ima tajne zveze s komunisti! Na kmetih so seveda klerikalci najhujši nasprotniki komunističnih naukov, ker bi sicer slovenski seljak klerikalne agitatorje nagnal z bičem. Gospodje župniki in drugi klerikalni veljaki ne kažejo v svojih občinah niti trohice tiste moderno - komunalne vneme, ki je napolnila dušo in srce samega premilostivega kneza in škofa. V Ljubljani namreč.

+ **Situacija v mariborskem občinskem svetu** je vendar postala kritična. Pri zadnji občinski seji je župan javil, da mora opraviti neke intervencije v Ljubljani, potem pa da bo radi številnih nujnih zadev takoj sklical sejo. Medtem pa je začelo na magistratu pokati. Narodni socijalisti so odložili poročevalska in predsedniška mesta v odsekih, baje predvsem zato, ker hoče župan Grčar popolnoma absolutistično vladati. Doslej zvesti zavezniki na magistratu, klerikalci, so pa v «Straži» prešli v opozicijo — čeprav so še v zvezi s socijalisti — in začeli vabiti Nemce. Klerikalci so se v rotovžu sestali z Nemci, nato pa ostro nastopili v finančno gospodarskem odseku proti posameznim postavkam v proračunu. Trdijo, da s socijalisti ni mogoče delati, narodni socijalisti pa so se jim zamerili v Ljubljani. Z Nemci bi baje imeli na magistratu trdno večino: dr. Leskovar bi bil župan, dr. Orosel podžupan. V tej vladeželjnosti so jih podžgale še ljubljanske volitve in v ponedeljek se je mariborski županski stolček že resno zamajal. Med mariborsko javnostjo vlada enotno mnenje, da se morajo pravi mariborski Jugoslovani združiti proti eventualni nemško-klerikalni fronti in to se bo gotovo tudi zgodilo. Vse Mariborčane druži zavest, da mora ostati Maribor v zanesljivih narodnih rokah. Nikdo si tudi ne želi komisarja.

+ **Direktor «Slobodne Tribune» pretepen s pasjim bičem.** Zagrebška kongresovska «Slobodna Tribuna» je ostro napadla organizacijo nacijonalistov in ji očitala, da je bila naročena od vlade, da na dan narodnega praznika dne 1. decembra izzove v Zagrebu boj med Srbi in Hrvati, da na ta način obžalovanja vredni spor še poglobi. Nacijonalisti so poslali v uredništvo tri svoje zastopnike, ki so zahtevali od obeh voditeljev redakcije, gg. Marjanovića in Giunia, da dokažeta dokaze za svoje trditve. Spor bi se lahko izravnal, ker je bil gosp. Marjanović pripravljen dati primerno izjavo in je sploh nastopil koncilijantno. Ne tako gosp. Giunio, ki je sprva stvar zavlačeval, končno pa odklonil objaviti v «Slobodni Tribuni» izjavo, ki bi lahko zadovoljila obe stranki. Delegati Orjune so nato g. Giunia pretepli s pasjim bičem. Gosp. Marjanović, ki je bil ves čas pomirljiv in je bil pripravljen dati primerno satisfakcijo, ni bil niti dotaknjen. Organizacija nacijonalistov izjavlja sedaj v svojem glasilu «Pokretu», da si bo za vse klevete in žalitve vedela vedno poiskati primerno zadoščenje.

+ **Novačanovi sveti štirje kralji.** Dr. Novačan je začel izdajati v Celju list «Republikanec». Pri urejevanju si je menda vzel za vzor Radićev «Slobodni Dom», ki mesto uvodnikov vedno objavlja pesmi, v katerih se neprestano rima hrvatska republika z vsega čovječanstva diko in s slavo njenega predsednika. Tudi «Republikanec» zna peti svojo melodijo. Evo uvodne pesmi: «Štirje možje nas vodijo — In našo nam zvezdo kažejo. — Stambolijski-Avramović - Radić - Novačan — Bog živi te, jugoslovenski Balkan!»

Po svetu

— **Prvi kongres rumunskih novinarjev.** Te dni se je vršil v Bukarešti prvi kongres rumunskih novinarjev, ki je razpravljal o tiskovnem zakonu, o vprašanju ujedinjenja vseh novinarskih organizacij v Rumuniji ter o stanovskih vprašanjih. Ob tej priliki je bil otvorjen v Bukarešti tudi prvi novinarski dom.

— **Švica proti oddaji premoženja.** V nedeljo se je vršil v Švici na inicijativo socijalistov plebiscit o uvedbi progresivnega davka na imetje od 10.000 frankov naprej. Glasovanje je izpadlo negativno. Od 22 kantonov ni niti eden pokazal večine za uvedbo tega davka. Iznenadil je predvsem negativni rezultat v južnih kantonih, kjer so socijalisti pri volitvah navadno dobili večino.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sreda, 6.: «Ploha». A.
Četrtek, 7.: «Idiot». Začetek ob pol 8. uri zvečer. D.
Petek, 8.: Ob 3. popoldne «Krojaček-junaček». Mladinska predstava. Izv. Ob 8. zvečer: «Živi mrtvec». Izv.
Sobota, 9.: «R. U. R.» Delavska predstava». Izv.

Ljubljanska opera.

Sreda, 6.: Zaprto.
Četrtek, 7.: «Brivec Seviljski». B.
Petek, 6.: «Carmen». Izv.
Sobota, 9.: «Tajnost». B.
Nedelja, 10.: «Gorenjski slavček». Izv.
Ponedeljek, 11.: Zaprto.

•

Mariborsko gledališče.

Sreda, 6.: Ob 15. uri «Snegulčica». Igrajo otroci ljudske šole iz Studenc pri Mariboru.
Četrtek, 7.: «Jalnuševčani». B.

•

II. sestanek znanstvenega odseka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo dne 6. decembra ob 17. uri na internem oddelku javne bolnice v Ljubljani. Spored: g. dr. F. Minař: «Malum Legg-Calve-Perthes» in g. dr. R. Zaletel «Sepsis puerperalis», njena dijagnostika in terapija. — Odbor.

V korist vojnim invalidom-slepcem priredi slikarica gospa Antonjeta Bogdanović-Cettineo razstavo raznih svojih slik v ljubljanskem deželnem muzeju. Umetnica je rodom Dalmatinka in je do prevrata imela svoj atelje na Dunaju. Po prevratu je bivala v Beogradu, kjer je med drugimi deli izvršila reprezentacijski portret Njeg. Veličanstva kralja Aleksandra. Udeležena je bila na raznih razstavah v Parizu, Londonu in v Italiji. Kakor v Beogradu, namerava sedaj v Ljubljani razstaviti nekaj svojih slik in skic, in sicer v korist našim invalidom-slepcem. Razstava se otvori v soboto dne 9. decembra. Več o tej zanimivi razstavi poročamo prilično.

Sokolstvo

Telovadni večer Sokola I. v Ljubljani se vrši v Unionu v četrtek 7. t. m. zvečer. Začetek ob 20. uri. Telovadne posebnosti so pri ženskem nastopu proste vaje zvezane z medigrami in devetorica v ženskih plesnih gibih in prehodih. Moštvo izvaja poleg drugega boks na godbo, orodne hkratne vaje na treh konjih, posebno slikovita bo pa moravska beseda v moravskih narodnih nošah. — Društveni orkester spopolni telovadni nastop s koncertnimi točkami. — Po končani telovadbi sledi zabava pri pogrnjenih mizah in ples.

Šport

Redni občni zbor S. K. Ilirije v Ljubljani se ni vršil včeraj, kakor se je pomotoma poročalo, temveč se vrši 19. t. m.

Še nekaj nogometnih tekem zadnje nedelje. V Zagrebu: Ilirija : Croatia 2 : 0 (1 : 0). Penkala : Makabi 4 : 1 (1 : 1), Atena : Croatia 3 : 1, Olimpija : Grafika 9 : 1. Da je Concordia porazila Gradjanskega z 2 : 0, smo že poročali. Po krivdi sodnika dr. Pandakoviča, ki ni bil kos svoji nalogi, je prišlo na igrišču do precejšnjih izgredov. Občinstvo je navalilo na igrišče ter nastopilo proti sodniku. Ker je Gradjanski izgubil to tekmo in tudi Concordia ne bo mogla več dohiteti Haška, se more že sedaj reči, da je Hašk že drugič dobil prvenstvo ZNP. — V *Splitu:* Split : Borac 5 : 1.

Smučarski odsek T. k. Skala v Ljubljani pozivlja vse svoje člane in članice, da se zanesljivo udeleže važnega sestanka in I. diskusijskega večera, ki se vrši v soboto 9. t. m. ob 7. uri v hotelu Tivoli. Članstvo mora zanesljivo prinesti s seboj prijavnice za verificiranje. Članom se razdelijo smuči in določijo se smučarske vrste. Ker se bo predavalo o smučarski tehniki ter se s tem otvori v smislu programa teoretski tečaj, se pozivljajo posebno vsi novinci, da se zanesljivo udeležijo našega prvega smučarskega večera. Z ozirom na to, da so priprave za naše prireditve na Gorenjskem v polnem teku, moramo imeti naše smučarske vrste v najkrajšem času vestno pripravljene na važne prireditve v letošnji sezoni.

Ljubljanska porota

V pondeljek so se pričele v Ljubljani zimske porotne razprave. Zasedanje bo trajalo topot le tri dni.

V pondeljek je razpravljala porota pod predsedstvom dr. Papeža o sledečih dveh slučajih:

DVA UBOJA.

Kot prvi se je zagovarjal Andrej Vovnik iz Potoč zaradi uboja. Obtoženec Vovnik se je dne 18. septembra 1922 v Mehletovi gostilni v Tupaličah sprl z Francom Kernom. Dasi ju je gostilničar miril, je vendar Vovnik zasledoval bežečega Kerna in ga nato sunil z nožem v srce. Rana je bila tako težka, da je Kern kmalu izkrvavel in umrl.

Pri razpravi zaslišane priče so izpovedale, da je bil Vovnik nasilen človek, do čim je bil Kern pošten in miren mladenič. Ker so porotniki na nje stavljeno vprašanje z ozirom na uboj z 9 proti 3 glasovi potrdili, je senat obsodil Vovnika na 2 leti težke ječe.

Nato je stopil pred porotnike Ivan Sljivič, ki se je tudi moral zagovarjati zaradi uboja. Dne 29. julija je obtoženec igral doma v opekarni na Viču karte. Drugi delavci, med katerimi je bil tudi Matija Trgovčič, pa so popivali v gostilni. Ko je Trgovčič prišel precej vinjen v opekarno k Sljiviču, je med njima kmalu nastal prepir. Sljivič je zgrabil steklenico s pivom in pričel z njo tolči Trgovčiča po glavi. Trgovčič je dobil na glavi tako težke poškodbe, da je v bolnici umrl.

Porotniki so stavljeno jim vprašanje glede uboja zanikali, soglasno pa potrdili vprašanje prekoračenja silobrana, nakar je senat prisodil obtožencu Sljiviču 8 mesecev zapora. Obtožbo je v obeh slučajih zastopal prvi državni pravdnik dr. Dominico.

NEPOBOLJŠLJIV ROPAR

Včeraj se je zagovarjal pred poroto Anton Čuden iz Dragomera zaradi ropov in tatvin, ki jih je izvršil v družbi z enakovrednimi brati. Dne 15. februarja 1920 se je zbrala lepa družba v Kolijevi gostilni v Podpeči, kjer so naredili načrt, kako bodo zvečer oropali posestnika na Planini Janeza Kavčiča. Preoblekli so se v vojaške obleke, se oborožili in v noči prebudili Kavčiča, češ, da so orožniki in da morajo preiskati Kavčičevo hišo po orožju. Ko so prišli v sobo, je nastavil eden Kavčiču, drugi njegovemu bratu Joži puško na prsa, nakar so pobrali denar in mnogo drugega blaga v vrednosti nad 11 tisoč kron. Izginili so nato, ne da bi jih Kavčič in njegov brat spoznala.

Ojunačeni po tem uspehu, so že 5. marca ponoči vdrli pri Tehovnikovih na Brezju pri Dobovi, češ da so srbska patrulja, ki išče tobak in druge tihotapske stvari. Z orožjem so izsilili ves denar, ki sta ga imeli Marija in Frančiška Tehovnik doma, dočim hranilne knjižice niso hoteli vzeti. Tudi tu so pobrali še mnogo obleke, ki je bila vredna okoli 16 tisoč kron.

Še v isti noči so vdrli pri Brunerjevih na pol ure oddaljenem Zaklancu in pri Lončarjevih na Lesnem vrhu, kjer pa so jih sosedje prepodili, še predno so mogli hišo izropati.

Štirje člani roparske tolpe so bili kmalu po teh ropih aretirani in nato pred ljubljansko poroto obsojeni vsak na 20 let ječe. Čudno se je takrat posrečilo zbežati preko meje v Italijo, kjer je vstopil v službo pri Francu Sajevicu v Polkraju. A njegov tatinski nagon mu ni dal miru; vrnil se je meseca marca letošnjega leta, ukradel Jožetu Kavčiču v Dragomerju dva konja in ju prodal pri tem pa padel v roke pravici.

Tako se je včeraj, dve leti za svojimi zločinskimi tovariši, tudi on zagovarjal pred ljubljansko poroto. Tajil je večino svojih dejanj, vendar pa je potek razprave, ki je trajal celi dan, dokazal njegovo krivdo tako jasno, da so jo porotniki soglasno potrdili, nakar je porotni senat tudi njemu prisodil 20 let težke ječe.

Varšava

(Pismo iz Poljske.)

Varšava, 24. novembra.

V tem svojem drugem pismu bi Vam moral poročati o volitvah v Sejm in Senat, ali o tem bom poročal prihodnjič. Danes hočem govoriti o Varšavi, naši ljubi prestolnici, o mestu, ki je v časih suženjstva bilo simbol naše svobode, ki mu je skoro vsaka ulica in vsak trg porošen z viteško krvjo . . . Ni zato nič čudnega, da je Varšava postala za nas življenje in svetišče, da je malone vsak pesnik smatral za dolžnost, peti na njeno čast in v njeno slavo ter se iz nje rogati carjem, ki so ji krono vzeli (Mickiewicz) . . .

Varšava se je začela razraščati v 17. stoletju, ko je kralj Sigmund III. svojo rezidenco iz Krakova prenesel sem. Njena lega ni tako lepa, kakor je lega Ljubljane. Varšava leži v peščeni, melanholični mazurski ravnini na bregu Visle, kraljice poljskih rek; na drugi obali ima predmestje Prago, slavno v naši zgodovini (zakaj tu je vojska ruskega generala Suvarova l. 1794., ko je bila pobita vstaja Koščuškova, posekala 20.000 meščanov).

Varšava je čisto evropsko mesto, ima do milijon prebivalcev, kar ji daje velikomestni značaj. Dasi ima svoje dražesti in čare, se vendar ne more reči, da je posebno lepo. Manjka mu monumentalnih zgradb. Ali podobno kakor je Beograd postal brzo premajhen za tako veliko državo, kakor je sedaj Jugoslavija, tako tudi Varšava ni bila pripravljena za tako veliko dostojanstvo. Pred vojno se mesto ni smotreno izzidavalo, sploh pa kot eno izmed mest ruske države ni čutilo potrebe državnih poslopij. A dandanes je spričo prekomerne draginje in neustaljenih socijalnih razmer zastalo vsako zidanje, tudi privatno, kar povzroča seveda težko stanovanjsko krizo. Ko sem bil letos v Jugoslaviji, sem se čudil, da Beograd in Zagreb uprav rasteta pred očmi, da dobiva hrvatski Zagreb cel nov oddelek, a še bolj sem se čudil, da delavni čas ni omejen; pri nas odreja vladna odredba osemurno delo, a kdor prekorači ta čas, se kaznuje. Ta zakon je rezultat socijalistične doktrine; praksa in življenjska potreba zahtevata kaj drugega, zlasti ker naši domovini treba v tem času, ko je vstala v novo življenje, mnogo rok za delo, da jo napravimo veliko in močno.

Če govorim o Varšavi kot mestu, ki ji nekoliko manjka značaj prestolnice, gledam na to stvar preostro, ali hotel bi jo videti tako lepo, kakor bi morala biti lepa duša vsakega Poljaka. Pri tem pa pripominjam, da ima Varšava sijajne stavbe v Politehniki, Univerzi, v gledališčih (nad 10), v cerkvah, kraljevskem gradu, bibliotekah, muzejih, spomenikih itd.

Življenje polje v Varšavi; žal da ga kvari silno število Židov, ki jih je okoli 300.000 in ki v svojih predelih mestu jemljejo čistoto. Kulturno gibanje je sila živahno; gledališča so znamenita, zlasti opera in takozvani «Teater Polski»; najimenitnejši današnji naši pisatelji žive v Varšavi. Spričo rusko - poljske prošlosti se ni čuditi, če je še sedaj v Varšavi manj slovanske misli nego n. pr. na Poznanjskem, a vsekakor mora naša Varšava postati kulturno ognjišče slovanske misli. V našo pohvalo moram poudariti, da se pri nas s posebno simpatijo sprejemajo jugoslovanski gostje. Tukaj biva sedaj odlična pisateljica iz Zagreba, dr. Zdenka Marković; njena predavanja o duhu in karakteru jugoslovanske narodne poezije se oduševljeno pozdravljajo in končujejo s prisrčnimi ovacijami za zastopnico bratskega nam in tako junaškega naroda. Sedaj pričakujemo prihod dr. Fr. Ilešiča, ki bo v letnem semestru na varšavski univerzi predaval o jugoslovanskih literaturah. Varšavski «Tygodnik (Tednik) Illustrowany» prinaša zadnji čas članke o jugoslovanski literaturi, in sicer od soproge bivšega generalnega konzula poljskega v Zagrebu, gospe Marije Ščepanjske, ki je letos več mesecev s svojo rodbino bivala na Bledu; v številki z dne 18. novembra se nahaja njen zelo zanimiv članek: «Sodobna literatura Slovenije», kjer pisateljica govori o najodličnejših pisateljih in pesnikih slovenskih kakor o Gregorčiču, Cankarju, Župančiču itd.

Povsod se kot posebna mičnost Varšave navajajo lepe Poljakinje, polne dražesti in distinkcije. Ves svet se ujema v tem, da bi se pač samo Parižanke dale primerjati z našimi lepoticami: zato tudi skoro vsi evropski pisatelji enoglasno izražajo svojo vzhičenost nad Poljakinjami. Nemški pesnik H. Heine je pisal tako - le: «Sedaj pa pokleknite, ali vsaj snemite klobuk — govoriti hočem o ženskah poljskih . . .» Znano je tudi, kako je še stari Goethe bil zavzet od čarov šarmantnih Poljakinj. Pričakovali bi, da taki pokloni zavedejo poljsko žensko v lahkomiselnost, ali obratno: redko je tu najti «Gospo s suncokretom» (s solnčnico), junakinjo znane Vojnovićeve drame. Tudi mi smo imeli «majko Jugovićev» in narodne junakinje, kakor Emilio Platerovno, ki je za vstaje poljske leta 1831. padla kot polkovnik (prim. Mickiewiczevo pesem «Smrt polkovnikova»). In v zadnjih letih so šle poljske ženske, združene v ženskih legijah, enako kakor moški v boj in so ginile pod Levovom in na boljševiški fronti. Sedaj imajo Poljakinje vse pravice v državi, torej tudi volilno pravico v Sejm (državno skupščino), in so tudi poslanice v Sejmu. Čitajte, drage gospe jugoslovanske, knjigo Stanislava Wasilewskega: «O ljubavi romantični», in spoznale boste svoje sestre iznad Visle.

Dr. Jos. Golombek.

Domače vesti

* **Potovanje kralja in kraljice.** Danes bi imela kralj in kraljica v spremstvu romunske kraljice odpotovati v Sarajevo in Dubrovnik. Radi ostavke vlade je kralj potovanje preložil.

* **«Primorski Novi List».** «Primorske Novine» na Sušaku javljajo, da bodo koncem tekočega leta prenehale izhajati in da se z Novim letom prekrste v dnevnik «Primorski Novi List» s tradicijami in formatom nekdanjega Supilovega glasila «Riječki Novi List», katerega so avstro - ogrske oblasti kmalu po izbruhu svetovne vojne zatrle.

* **Lesene hiše za ubožne sloje.** Beograjska mestna občina je odobrila predlog, da se z najetim posojilom 15 milijonov dinarjev za revne sloje zgradi večje število lesenih stanovanjskih hiš.

* **Vozni red na državnih železnicah,** ki je stopil v veljavo dne 1. julija t. l., bo veljal, kakor objavlja direkcija državnih železnic, tudi prihodnje leto.

* **Obsojen obrekovalec.** Iz Logatca nam poročajo 4. decembra: Kanclist tukajšnjega okrajnega glavarstva Božidar Budin je bil danes pri tukajšnjem okrajnem sodišču na tožbo ministra dr. Žerjava obsojen na mesec dni zapora radi častikraje, ker je dne 29. oktobra zvečer v gostilni «pri Korelnu» v Gornjem Logatcu vpričo več ljudi izjavil, da se kot državni uradnik ne boji reči, da je dr. Žerjav goljufal za več milijonov. Vršili sta se dve razpravi. Pri obeh je mož korajžno tajil, pa so ga celo njegove priče pustile na cedilu. Budin je zagrizen klerikalec. Vsled obsodbe je sedaj suspendiran in ga bo zadela tudi zaslužena disciplinarna kazen.

* **Nepravilen zaključek.** «Slovenski Narod» očita «Jutru», da je napačno informirano, ko je poročalo, da je zveza katoliške duhovščine s komunisti izzvala v demokratskem klubu odpor proti regulaciji duhovniških plač in da se je ta zadeva vsled tega odgodila. «Slovenski Narod» pravi, da se je informiral, pa da mu nihče ni znal ničesar povedati o kaki taki nameri. Knaflova ulica iz tega zaključuje, da je «Jutrova» vest izmišljena. Pravilen je pa edino ta zaključek, da «Sl. Narod», kakor običajno, tudi tokrat nič ne vé. Naša informacija je seveda točna.

* **Sezonske five o'cleck čajanke na namestništvu** začno v četrtek dne 7. decembra in bodo potem do konca marca vsak prvi in tretji četrtek v mesecu.

* **Izpremembe v državni službi.** Avskultanti Josip Rus, dr. Ivan Šlibar, Joško Bergoč in dr. Stanko Žitek so imenovani za sodnike za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega. — Absolvirani pravnik Angel Devescovi je sprejet v državno službo kot konceptni pripravnik pri policijski direkciji v Ljubljani. — Kanclist Alojzij Čevnja je premeščen od okrajnega glavarstva v Brežicah k okrajnemu glavarstvu v Črnomlju. — Laborantinja anatomičnega instituta ljubljanske univerze Ivka Burja je imenovana za definitivno laborantinjo državne bakteriološke stanice v Ljubljani v činu in s prejemki državnih poduradnikov. — Ignacij Lampič, višji pisarniški oficial pri sodiščih v Ljubljani, Jakob Zevnik, kanclist pri okrajnem sodišču v Kamniku, Ivan Rakovec, izvršilni uradnik pri okrajnem sodišču, Alojzij Petrič, jetniški paznik pri deželnemu sodišču v Ljubljani in Jurij Kolman, sodni sluga v Radovljici, so z dnem 30. novembra 1922 na lastno prošnjo trajno upokojeni.

* **Himen.** Poročila se je dne 2. decembra gospodična Anica Černe iz ugledne slovenske družine Mežnarjeve na Sveti gori pri Gorici z g. Avgustom Ravnikom gostilničarjem v Solkanu.

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je v mestni občini ljubljanski v dobi od 26. novembra do 2. decembra narodilo 28 otrok, umrlo pa je 8 moških in 9 žensk, torej skupaj 17 oseb in sicer: 2 osebi za jetiko, 1 za otročiško vročico, 1 za možgansko kapjo, 1 za srčno hibo, 1 za rakom, 10 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa vsled slučajne smrtne poškodbe. Na nalezljivih boleznih so v tej dobi obolele 3 osebe: 1 na davici, 1 na otročiški vročici, 1 pa na trahomu.

* **Smrtna kosa.** V Zagrebu je predvčerajšnjim nenadoma umrl ugledni tamkajšnji meščan Pavel Kelemen, predsednik gasilnega društva v Zagrebu. Deloval je 40 let z veliko vnemo na polju gasilstva. — V Postojni je umrla v soboto gospa Ivanka Kutin, roj. Celigoj po dolgotrajni bolezni v starosti 65 let. — Dne 3. decembra je umrl v celjski bolnici Pavel Šega, prokurist nabavne centrale v Celju in bivši ravnatelj «Vinarije» v Ptuju. Postal je žrtev zavratne pljučnice, ki je zahtevala v Celju v kratkem času že več žrtev. Pokojnik je bil pred preobratom trgovec v Gradcu in ob preobratu zastopnik jugoslovanskega konzulata. Zapušča ženo z osemletno hčerko. — Istega dne je umrla v Celju ga. Frančiška Pertot, soproga kamnoseškega mojstra «Kamnoseške družbe» ki je agilen član vseh narodnih društev. N. v m. p.!

* **Proslava 1. decembra v Murski Soboti.** Poročajo nam: Narodna društva v Murski Soboti so priredila v proslavo ujedinjenja veselico, ki se je otvorila s pesmijo «Bože pravde». Nato je prof. Sušnik v temperamentnem, jedrnatem govoru predočil navzočim potek osvobojenja, nakar je zbor zapel «Slovenec, Srb, Hrvat». Vrstile so se dalje različne pesmi in razvila se prisrčna, neprisiljena zabava. Omeniti je, da se mnogo naših uradnikov, na čelu jim glavar, niso udeležili te prireditve, kar je za kraj, kot Murska Sobota, jako neprimerno. Ni čuda, da Madžarom raste greben, ko vidijo da «Slavci» sami ignorirajo narodne praznike. K svečani maši je vabilo glavarstvo med drugimi uradi in društvi tudi društvo «Orel», ki pa še ni registrirano pri glavarstvu.

* **Bančni uradniki in izjava gda. Plavšiča.** Od izvršilnega odbora saveza bankovnih uradnikov v Zagrebu smo prejeli sledeče poročilo s prošnjo, da ga priobčimo: «Riječ» je dne 25. novembra v štev. 271 priobčila intervjuv svojega beograjskega dopisnika z pomočnikom finančnega ministra, g. Plavšiča o vzrokih padca dinarja v Curihu. V tem razgovoru je g. Plavšič obdolžil večje število bančnih uradnikov, ki so mu bili javljeni, da kupujejo izvozne čeke v verižni trgovini in se na ta način izogibajo registraciji o nakupu in prodaji pri bankah. Obenem je g. Plavšič dodal, da je verižna trgovina dosegla vrhunec v Dalmaciji. S to izjavo ga. Plavšiča, kakor jo je reproduciral dopisnik «Riječi», se velikemu delu bančnih uradnikov predbacivajo malverzacije. Zaradi tega se Izvršilni odbor saveza bankovnih činovnika v Zagrebu smatra popolnoma opravičenim, če v interesu svojega članstva zahteva, da se z iste strani to pavšalno predbacivanje prekliče na ta način, da se eventualni krivci priobčijo javnosti ter se s tem popravi krivica storjena ostalim poštenim uradnikom.

* **13 klišejev za slike na Koroškem.** V januarju 1919 je g. A. G. na Dunaju preskrbel pri tvrdki Seidl med drugimi tudi 13 klišejev iz propagandne knjižice «Kärnten» za nameravano brošuro o Koroški. Ti klišeji so nekam izginili. Ker tvrdka klišeje zahteva in bi nova prireditev silno veliko stala, in ker izposojeni klišeji ne morejo imeti nikake veljave za kogarkoli pri nas, uljudno prosimo vsakogar, ki kaj ve o teh klišejih, da naznani to Jugoslovenski Matici v Ljubljani ali Tourist Office.

* **Gremij celjskih trgovcev** je za torek dne 5. decembra napovedano predavanje o «zakonskem načrtu neposrednih davkov» zaradi Miklavževega večera preložil na četrtek dne 7. decembra. Vabijo se na predavanje vsi, ki so interesirani na izenačenju davkov.

* **Iz Rogatca nam poročajo:** Praznik ujedinjenja dne 1. decembra se je praznoval tudi v Rogatcu. Slavnostne maše se je udeležilo učiteljstvo z šolskimi otroci, nekaj uradnikov in malo občinstva. Žal, da prevladuje v tem kraju nemškutarska zagrizenost, namesto pametne uvidevnosti. Pa kako naj bi oni pokazali lojalnost, če jim sam župan Berlisg daje nasproten vzgled. On ni smatral za svojo dolžnost, pozvati občane, da izobesijo zastave ta dan. Tudi sam je ni izobesil. Vkljub temu je imel Rogatec slavnostno lice, ker bilo je nekaj hiš vendar okrašenih z zastavami.

* **Import tujih uslužbencev v Maribor.** Kakor poroča «Tabor», so se mariborski Nemci v zadnjih mesecih organizirali na tihem, pa v velikem stilu. Prihajali so trumoma preko meje brez vsakega dovoljenja kvalificirani in nekvalificirani delavci, uradniki in celo služkinje, hlapci in vajenci. Nemci imajo očividno namen, s tem umetnim pritokom tujega elementa še nadalje vzdrževati fikcijo z nemštvom v Mariboru. Ker pa je v interesu naših domačih delavskih moči in v interesu naše države, da se ne vgnezdi tuji element, so — kakor doznava omenjeni list — naše oblasti v tem pogledu ukrenile potrebne korake.

* **Izleti v Alpah** so v sedanjem času še vedno ugodni in priporočljivi. Predvsem priporočamo obisk naših divnih alpskih dolin kakor: Vrata (iz Dovjega mimo šuma Peričnika), Planica pri Ratečah (izvor Save!), Pišenca pri Kranjski gori, Kot in Krma (iz Dovjega), Kamniška Bistrica (iz Kamnika). Karavanke (naša, prisojna stran) so do malega kopne in je prvi jesenski sneg razen v kontah in grapah popolnoma izginil. Lahko pristopni so še vedno sledeči vrhovi: Dovška Baba 1892 m (iz Dovjega), Golica 1835 m, Hruški vrh 1777 m in Klek 1754 m (iz Jesenic), Vel. Stol 2236 m (iz Žirovnice), Vel. vrh 2088 m in Visoka gora 1967 m v Košuti (iz Tržiča), Zaplata 1818 m nad Predvorom (iz Kranja), in Urška gora 1696 m (iz Slovenjgradca ali Guštanja). — Kamniške Alpe kažejo v legah nad 2000 m že nekoliko snega, vendar so: Vel. planina 1558 m nad Kamnikom in Krvavec 1853 m ter Kamniško sedlo 1921 m še vedno nenaporne in tudi v tem času zelo priporočljive, lahke ture. — Pohorje ima po glavnem grebenu (in sicer od 1200 m višje) od Roglje 1517 m do Vel. kope 1542 m že krog 20 cm snega. — Povsod je ob vedrih dnevih sedaj krasen razgled in na solncu (ako ni vetra) zelo prijetno toplo od 9. do 16. ure. Ker so tla mrzla, in vsled slane skale, plošče, trava in dr. vse opolzko, priporočamo na turah dereze, posebno v jutranjih urah! (TPR.)

* **Mariborska porota.** 11. dec. Maks Kocbek, posilstvo, 2 priči. Anton Lichtenwallner, umor, 3 priče, 2 izvedenca. 12. dec. Lipoš Farkaš, požig, 8 prič. Karel Ribič, umor, 8 prič. 13. dec. Josip Linče, posilstvo, 3 priče; Ivan Kramer, posilstvo 3 priče in zasebni udeleženec. 14. dec. Ivan Žalik, uboj, 14 prič, 1 izvedenec. 15. dec. Ivan Štubec, poneverba, goljufija, 4 priče. 16. dec. Simon Britvin, Liza Tomažič, Marija Tomažič, umor, 2 izvedenca, 6 prič.

* **Drago zmerjanje na policiji.** Julija je odslužil v Mariboru monter Ivan Otič trimesečno ječo zaradi tatvine, ki ga je že trinajstič privedla v zapor. Nato je bil izgnan, a se je oktobra zopet vrnil in iskal po Mariboru «zaslužka». Toda predno ga je našel, je padel v roke stražnikom, ki jim je pa ušel in so se pri bližnjem plotu zopet znašli. Otič je sicer krepko delal s pestmi in komolci, a se je kmalu znašel na policiji. Tu se je krepko odrezal stražniku: «Vi ste mi preslab in presuh, sicer bi itak napravil maslo iz vas». Otiča so nagradili s trimesečno ječo.

* **Gostilničar ustrelil svojega gosta.** Na Sušaku je bilo te dni izvršeno redko zločinstvo. V restavraciji «Boulevard» je lastnik lokala Karel Schmautz v prepiru ustrelil svojega gosta Josipa Lončarića. Težko ranjeni Lončarić je umrl v bolnici. Schmautz se nahaja pod ključem.

* **Iz Loke pri Zidanem mostu** nam poročajo: Za naš «Gasilni dom» je nabral gosp. Franjo Pribik 69 Din, za kar mu gasilno društvo izreka iskreno zahvalo.

* **Požar v Moškanjcih.** Kakor nam poročajo iz Ptuja, je v nedeljo zvečer v Moškanjcih izbruhnil požar. Pogorelo je dvema posestnikoma vse, enemu pa skedenj. Škoda je velika in je le deloma krita z zavarovalnino. Požar je nastal vsled neprevidnosti s petrolejko, ki je eksplodirala.

* **V postelji zgorel.** Čevljar Stelcer v Osijeku se je prošlo nedeljo precej vinjen vrnil iz gostilne na svoj dom. Vlegel se je v posteljo z gorečo cigareto v ustih. Postelja se je vnela od cigarete. Steleerja so našli mrtvega s strašnimi opeklinami po celem telesu.

* **Ponarejalci srebrnih dinarjev pod ključem.** Iz Niša poročajo, da je tamkajšnja policija aretirala branjevca Dima Dimitrijeviča in bivšega javnega nameščenca Rista Mariča, ki sta ponarejala srebrnjake po 2 Din. Pri hišni preiskavi se je našel model za dvodinarske novčanice s podobo kralja Petra ter ves material, ki je potreben za ponarejanje denarja.

* **Umor zaradi ljubosumnosti.** Na železniški postaji Ladimirevci v Slavoniji se je prošlo nedeljo odigrala krvava rodbinska drama. Tamošnji postajni načelnik Josip Selman je z vojaško puško ustrelil svojo ženo Marijo zaradi ljubosumnosti. Morilec je bil aretiran in izročen sodnemu stolu v Osijeku.

* **Razne nesreče.** Francetu Koritnik, rudarju iz Trbovelj je pri kopanju odletel koščck premoga v oko in ga ranil. — Mladenič Hvasti Janez iz Orehka pri Kranju se je na poti v šolo obesil na nek voz, pri tem pa mu je noga zašla med kolo in mu jo strla. — V nedeljo ponoči je neki 17letni Slavko I. brez vsakega povoda napadel z nožem Vladimira Lampič, Ivana Grüntal in Alojzija Komar. Vse tri so prepeljali v bolnico, napadalca pa je policija na Dunajski cesti aretirala.

* **Zalosten jubilej.** V pondeljek je bil izpuščen iz mariborske kaznilnice Janez Žabjek, ki je tega dne odsedel svojo petdeseto kazen zaradi tatvine. Žabjek je bil s primernim spremstvom odveden v svojo domovinsko občino v ljubljanski okolici.

* **Drobne vesti.** Na ljubljanskem pokopališču pri sv. Križu je bila z grobnice zdravnika dr. Karla Bleiweisa ukradena svetilika, vredna 2000 kron. — Ustrelil se je včeraj dopoldne v svojem stanovanju v Cerkveni ulici poslovodja tukajšnje tvrdke Seunig g. Alojzij King. Motiv samomora je neozdravljiva bolezen. — Iz Gruberjevega kanala so potegnili mrtvo truplo delavca Antona Hribarja. Je-li Hribar ponesrečil, ali pa šel prostovoljno v smrt, ni znano.

VELIKA EKSPLOZIJA V MARIBORU.

Skrivnostna zaloga smodnika.

Maribor, 5. decembra.

Danes zjutraj okrog osme ure je bil mariborski puškar Čutić v Slovenski ulici zaposlen v svoji puškarski delavnici pri smodniku. Naenkrat pa je manjša množina smodnika iz dosedaj neznanih vzrokov eksplodirala. Prestrašeni ljudje so zaslišali strahovit pok in v hipu se je celo poslopje na dvorišču zrušilo v razvaline in zagrebło pod seboj Čutića in ženo delavca Skrbinca z njeno 11 mesečno hčerko. V bližni stolni cerkvi je takoj bilo plat zvona. Rešilni oddelek požarne brambe je izpod razvalin izvlekel še živega, pa silno razmesarjenega Čutića. Žena Skrbinca in njena hči sta bili že mrtvi.

Vojaška oblast je poslala na lice mesta četo vojakov, ki so našli med razvalinami 27 zabojev vojaškega brezdimnega smodnika, očividno vtihotapljenega iz Avstrije, in 1 zaboj kamniškega smodnika. V štedilniku so našli med razvalinami skrit vojaški signalni aparat z žarometom. Pri nadaljne mpreiskovanju Čutićeve stanovanjske hiše so še našli v konzervnih škatljah večjo množino skritega smodnika in med razvalinami cel zaboj italijanske municije. Pred par tedni so Čutiću zaplenili 20 vojaških pušk.

Manj je poškodovalo tudi neko žensko, ki je stala blizu skladišča in nekemu uradniku, ki je ravno zajutrkoval, so zletela vrata v hrbet.

Gospodarstvo

PONOVNI PREGLED CARINSKEGA BLAGA PO ČL. 66. CAR. ZAKONA.

Po čl. 66. car. zakona se more ocarinjeno blago vnovič pregledati, dokler se ne prenese v privatno-uvoznikovo skladišče. Glede nepravilnosti, ki se ugotove pri ponovnem pregledu, se ima postopati po členih 164 in 166 car. zakona t. j. uvoznik se kaznuje s plačilom desetkratnih davščin, če je blago vzel ali ga poskušal vzeti iz privatnega skladišča, predno so se plačale davščine; če pa v deklaraciji ni prijavil blaga ali pa je prijavil manjšo količino ali drugačno kakovost, ki bi imela za posledico plačilo manjših davščin, se kaznuje s plačilom petkratnih davščin na tako blago (carine, trošarine, obrtnega davka, sporednih taks i. dr.) poleg rednih davščin.

V svrho enotnega in pravilnega postopanja pri praktični vporabi zgoraj omenjenih določb je Generalna direkcija carin z odlokom št. 308 od 16. novembra. t. l. izdala sledeča navodila:

1.) Ponovni pregled blaga v smislu čl. 66. car. zakona se more izvršiti samo na podlagi obrazložene pismene vloge, ki se ima vložiti pri oni carinarnici, v katere območju se nahaja dotično blago. Vloga se lahko predloži carinarnici neposredno ali pa po njenih organih tudi ustmeno. V takih slučajih mora sama carinarnica sestaviti pismeni referat oziroma zaslišati dotično osebo radi nadaljnega postopanja.

2. Na temelju sprejete vloge odredi carinarnica brez odloga uradnike, da blago vnovič pregledajo. Blago se mora pregledati najpazljivejše v prisotnosti carinskih organov, ki so izvršili prejšnji pregled ali samo tedaj, če se ti organi še nahajajo v onem mestu, ki se v njem vrši ponovni pregled. Pregledu mora prisostvovati tudi ona oseba, ki je ponovni pregled povzročila.

3. O ponovnem pregledu morajo odrejeni uradniki sestaviti zapisnik, ki se mora v njem označiti pri pregledu ugotovljeno stanje blaga po tarifskem imenovanju, tako glede kakovosti in množine, kakor tudi glede načina omotanja. Zapisnik podpišejo vsi prisotni.

4. Ako na temelju sestavljenega zapisnika pri ponovnem pregledu blaga niso ugotovljene nikake nepravilnosti in če je zapisnik podpisan brez pripombe ali zadržka, se mora blago deklarantu takoj staviti na prosto razpolago. Če pa so konštatirane nepravilnosti, mora carinarnica na temelju zapisnika takoj postopati po carinsko-kazenskem postopku in blago zadržati kot sporno do definitivne odločitve oziroma, dokler deklarant ne osigura kazenske carinske pristojbine.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Mariboru. Dne 1. decembra so bile tržne cene v Mariboru sledeče: 1 kg govedine I. 14 Din, 1 kg govedine II. 12 Din, 1 kg teletine I. 15 Din, 1 kg teletine II. 14 Din, 1 kg prašičjega mesa 20 — 22 Din, 1 kg masti 32 — 32.50 Din, 1 kg konjskega mesa I. 4 — 5 Din, 1 l mleka 4 — 5 Din, 1 kg sirovega masla 40 Din, 1 kg kave I. 52 Din, II. 42 Din, 1 kg pšenice 4.50 Din, 1kg rži 4 Din, 1 kg pšenične moke št. 0 7 Din, 1 cent sladkega sena 175 — 195 Din, 1 cent ovsene slame 150 — 162.50 Din, 1 m³ trdih drv 175 Din, mehkih drv 120 Din.

Zagrebški žitni trg. Zagreb, 4. decembra. Postavno baška odnosno vojvodinska postaja notirajo (v kronah): pšenica 1600 — 1650, koruza žolta stara 1350 — 1400, nova umetno posušena 1100 — 1120, nova v storžih (štokih) 550 — 600, rž 1400 — 1500, ječmen za pivovarne 1500 — 1550, za krmo 1350 — 1500 oves 1100 — 1150, fižol pisani 1450 — 1550, beli 1400 — 1500, moka «0» 2400 — 2550, «2» 2300 — 2400, «4» 2200 — 2300, za krmo 1100 — 1200, otrobi drobni 800 — 850, debeli 900 — 1000. Tendenca nespremenjena. Znaten promet.

Novo olje v Dalmaciji. Iz Šibenika javljajo, da se na tamošnjem trgu trži letošnje oljčno olje po 50 — 56 K en kilogram.

HMELJ.

Češkoslovaški trg. Iz Žatca poročajo, da je bila hmeljska kupčija zadnje dni zelo mala. Malo povpraševanja, malo ponudb. Cene so nazadovale na 600 — 720 Kč za 50 kg. Pivovarne računajo na daljni padec cen, a producenti obljubljajo, da po teh cenah ne prodajajo svojih zalog. Celokupne zaloge so že zelo male.

DOBAVE, ODDAJE IN PRODAJE.

Dobava mesa. Dne 12. t. m. ob 10. dopol. se bodo sklenile pri komandi vojnega okruga v Mariboru in pri komandan mesta v Ptuju in Slovenski Bistrici pismene neposredne pogodbe za dobavo mesa za mariborsko, oziroma ptujsko in slovenjebistriško garnizijo za čas od 1. januarja do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v ljubljanski trgovski in obrtniški zbornici na vpogled.

Inštalacija električne razsvetljave. Dne 14. t. m. od 11. — 12. ure dopoldne se bo vršila v pisarni Gradjevinske sekcije v Užicah ofertalna licitacija glede oddaje inštalacije električne razsvetljave v okružni bolnici na «Krčagovu» v Užicah. Predmetni oglas je v ljubljanski trgovski in obrtniški zbornici na vpogled.

Dobava volnenih zimskih in bombažnih letnih maj ter spodnjih hlač. V pisarni Intendantskega odseka Odelenja za mornarico v Zemunu se bo vršila 15. t. m. ob 11. uri dopoldne ponovna ofertalna licitacija glede dobave 1000 volnenih zimskih maj, 4000 bombažnih letnih maj ter 6000 spodnjih hlač. Predmetni oglas je v Ljubljanski trgovski in obrtniški zbornici na vpogled.

= **Rezultat konferenc o južni železnici.** Z Dunaja poročajo: Generalna direkcija južne železnice objavlja med drugim: V drugi polovici prošlega tedna so se pod okriljem upravnega sveta vršila ponovna posvetovanja o definitivnem režimu (régime définitif). Pri tem se je obravnaval regime definitif v vseh svojih delih, tako glede obratnih zadev prog južne železnice kakor glede financijelnega aranžmaja. Po temeljitem proučavanju celokupnega kompleksa vprašanj se je v odličnih točkah s prevzetjem vsestransko potrebnih žrtev dosegel v principu sporazum med funkcijonarji, poslanimi v upravni svet od teritorijalno udeleženih držav ter od Association Nationale, in funkcijonarji, pooblaščenimi za zastopanje družbenih interesov. S tem je važen del prvotno za rimsko konferenco predvidenega dela dovršen, tako, da je sedaj pričakovati hitrejšega poteka konference. Državni funkcijonarji bodo uspeh posvetovanj predložili svojim vladam. Na konferenci v Rimu se bodo potem posvetovanja o definitivnem režimu zaključila. Konferenca se bo vršila najbrže januarja. Kakor je predvideno, ima régime définitif stopiti v veljavo nazaj z novim letom 1923.

= **Pravilnik o trgovini z devizami in valutami.** Iz Beograda poročajo, da je pomočnik finančnega ministra g. Plavšič izdelal te dni definitivni projekt novega pravilnika z devizami in valutami. Kriza vlade lahko povzroči, da bo pravilnik stopil šele kasneje v veljavo.

= **Vprašanje izplačila nadaljnjega obroka ameriškega posojila.** Beograjska «Politika» javlja, da je skupina Bler prosila našo vlado za podaljšanje roka za izplačilo nadaljnjih 10 milijonov dolarjev.

= **Kongres Glavnega zadružnega saveza** se vrši, kakor poročajo, dne 10. decembra v Splitu. Na kongres bodo prišli zastopniki zadružništva iz cele kraljevine. Med drugim bo predaval na kongresu g. Miloš Štibler, šef kabineta poljedelskega ministrstva, o novem edinstvenem zadružnem zakonu za celo državo. Pred kongresom se vrši dne 8. in 9. decembra seja Upravnega odbora, na kateri se bo med drugim razpravljalo o osnutku Glavne zadružne banke.

= **Postranske (sporedne) carinske pristojbine pri uvoznem carinjenju blaga, ki se nahaja v privatnih carinskih skladiščih.** Državni podsekretar za finance je na vprašanje, ali se morajo pri uvozu carinskega blaga iz privatnih carinskih skladišč plačati vnovič postranske carinske pristojbine, z odlokom št. 311 od 25. novembra 1922 izdal carinarnam pojasnilo, da se pri uvozu blaga iz privatnega carinskega skladišča ne plačajo vnovič postranske pristojbine, ker se one po čl. 91 car. zakona plačajo že po carinski skladiščni deklaraciji, na temelju koje se blago vskladišči v privatno carinsko skladišče in ker so v zadnjem odstavku 90. čl. car. zakona predvidene samo odredbe o načinu, na koji se ima izvršiti carinjenje blaga iz privatnih carinskih skladišč, ni pa v omenjenem odstavku statuirana obveznost ponovnega plačanja postranskih pristojbin; razen tega je carinski pregled takega blaga istoveten s carinskim pregledom blaga, ki se nahaja v državnih carinskih skladiščih (66. čl. car. zak.), a na katero se ne plačajo vnovič postranske pristojbine.

= **Razstava dalmatinskih produktov.** Iz Splita poročajo, da bo oljarski strokovnjak g. Bulić sredi decembra priredil v prostorih Trgovskega gremija v Mariboru razstavo in pokušanje vzorcev finih olj dalmatinskih oljarskih zadrug, dalje tamošnjih vin, likerjev, južnega sadja, zdravilnih rastlin, eteričnih olj, konzerviranih rib itd. G. Bulić priredi enake razstave tudi v drugih mestih, med temi v Ljubljani.

= **Osnovanje nove trgovinske agencije.** Ministrstvo za trgov. in industr. je odobrilo osnovanje pooblaščene trgovinske agencije v Skadru s podružnico v Draču. Vodstvo agencije je poverjeno Srbsko-albanski banki na Cetinju.

= **Manjša tarifa za izvozno vino tudi na južni železnici.** Znižanje prevozne tarife za izvozno vino velja tudi na progah južne železnice pod pogojem, da se s postaj te železnice kakor s postaj državne železnice ima predati vino z direktnim tovornim listom na postajo v inozemstvo.

= **Tvornica orožja v naši državi.** Iz Beograda javljajo: Te dni je posetil zunanje ministrstvo češkoslovaški poslanik g. Kalina v spremstvu dveh članov češkoslovaškega poslaništva. Kakor se zatrjuje, je g. Kalina ponudil v imenu znane velike češkoslovaške tvornice Škoda v Plznju osnutek tvornice za orožje v Beogradu. Kakor je znano, so se podobne ponudbe stavile tudi s francoske strani. —

= **Uvoz jajc v Češkoslovaško.** Naš generalni konzulat v Pragi javlja našemu ministru trgovine in industrije, da je Češkoslovaška zabranila izvoz jajc, a carino na uvoz jajc znatno znižala.

= **Češkoslovaški petkronski bankovci,** izdaja 15. aprila 1919, izgubijo z 31. decembrom 1922 veljavo zakonitega plačilnega sredstva.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani.

Claude Farrère 8

Obsojenci

4. Gospodična Eva.

Po popoldanski vožnji je gospodična Eva odšla v svoj zasebni del palače. Guvernerjeva hčerka je stanovala v iztočnem krilu prvega nadstropja. Tam je imela vse, kar spada h kneževski domačnosti, budoarje, salone, razne kabinete, vse v slogih pol tucata prošlih stoletij. Spalnica na primer je bila asirska, štirje krilati levi iz starega zelenega mramorja so nosili bronČano posteljo, h kateri je pristopila čez štiri stopnjice. Toda lepa učena, in sicer resno in resnično ter temeljito učena poznavalka stare zgodovine je bolj ko to svojo spalnico ljubila svojo knjižnico, ločeno od oficijelne knjižnice Velike palače ter nekoliko manjšo, pa dragocenejšo.

Za svojo lastno rabo je guverner zbral nekaj nad trideset tisoč zvezkov. Gospodična Mac Head Vohrova je imela le nekako polovico toliko. Toda bibliofili v New Orleansu in v Bostonu so le z občudovanjem govorili o tej zbirki, ki so jo tudi v ostali Ameriki in celo v Evropi dobro poznali pod imenom «Evine zbirke». Knjižnična dvorana je bila dokaj obsežnejša, kakor potrebno, in knjige so stolovale na čudovito lepem pohištvu pristnega srednjeveškega sloga, kakor stari vitezi, ki so jih iz njihovih gradov spravili v muzej.

Knjige so bile ena glavnih nagnenj gospodične Eve. Skoraj na vsaki strani je bila kakšna njena lastnoročna beležka. Vrhu tega je pa gospodična Eva zbrala že prav lepe pričetke velike galerije slik. Starih slik, seveda. Skozi visoka gotska okna je padala zamolkla svetloba. Izrezljani hrastovi okraski, ki se šopirijo z obeh strani rozete, se nadaljujejo zunaj v kamenitem, pokritem dvojnem balkonu. Na njem stoje hrastove omare s cvetlicami in listjem, tako gostim, da te le balkon spominja na viseče vrtove Semiramide.

Tu je gospodična Eva Mac Head Vohr sedla, še predno je slekla plašč. Bilo je v zadnjih dneh marca. Prvi mrak zgodnje spomladi je bil tako hladen, da je topleje ogrinjalo bilo še potrebno, če si hotel mirno sedeti na prostem, sredi tega hladnega večera . . .

Solnce je zašlo pred pol ure. Na zapadu se dvigajo nekakšne megle, ki kakor prestralo legajo čez široko skoraj krvavordečo zarjo. Na iztoku vstaja noč in lega čez ravnino. Sredi neba se ostro lomijo barvne ploskve, žareča rdečica zapada z azurno modrino in smaragdnim zelenilom, vstajajočim z iztočnega firmamenta. Popolen mir se je razprostiral nad zemljo, večerna tišina je zavladala.

Ko je gospodična Eva Mac Head Vohr stopala poprej mimo onih luksurioznih knjižnih polic iz stare hrastovine, je segla med knjige in si vzela eno, kakor slučajno. Sedaj sedi na kamenitem balkonu, strmi v nebeško prelivanje barv, ko si dan in noč delita nebeške strani, — potem pa pogleda zopet na knjigo na svojih kolenih ter jo odpre, kjer hoče knjiga sama. Na koncu 293. strani čita gospodična Eva Mac Head Vohr te-le vrstice:

«XXV. pismo

o vseh trenutkih mojega življenja. 1774.

Prijatelj, — trpim! — ljubim te! — pričakujem te!»

Guvernerjeva hčerka prečita to vrstico in se zgane, kakor presenečena, ter odloži knjigo. Potem vstane, se nasloni na kamenito ograjo in obstoji dolgo časa, ter strmi venkaj v rastočo noč . . .

Brez dvoma se prečitane besede skladajo s tajno njeno mislijo. Katero mlado dekle pa naj čita tri, štiri besede o ljubezni, ne da bi te besede tudi nje ne zadele? Ali ne vzbudile v njej sorodnega odmeva?

Takšnemu odmevu brez dvoma prisluškuje tudi Eva, in je presenečena. Morda so to tajni, posebni stiki misli, slučajnosti, . . . kdo ve? . . .

Lahni koraki na mozaikovem parketu. Spoštljivi glas sobarice:

«Milostiva gospodična morda ne ve, da je že tričetrt na osmo? Katero obleko ukazujete za diner?»

«Žolto Crêpe de Chine.»

Odgovorila je brez premišljevanja. Glas ni donel kakor da je glas žene, ki je baš sanjarila. Morda se je gospodična Eva Mac Head Vohr bila vdala sanjam, morda sanjari še sedaj. Toda ona je neči žitnega kralja, njene služabnice niso poznale nobene njene tajnosti in ona sama ni nikdar čutila potrebe, da si izbere med njimi kakšno posebno zaupnico.

V oblačilni dvorani, prostorni kakor kakšen diplomatski salon, oblačijo štiri služabnice gospodarico in jej prilegajo ter gubajo svetložolto svilo okrog vitkega telesa.

Pol gola — v letu 1990. so nosile ženske obleko zelo izrezano, desno ramo in desno roko docela nepkorito, in moda na levi strani preklanih kril se je baš zopet pojavila, — pol gola je gospodična Eva Mac Head Vohr uprav presenetljivo izpremenjena. Pred uro smo jo videli v obleki za na ulico; takrat je njena postava bila sportna, tanka pa krepka. Sedaj se ti odkriva dama sveta, in linija bele roke poteka tako harmonično, da jej skoraj želiš negibnosti, samo da ne bi gibljej motil te harmonije. Gospodična Eva Mac Head Vohr je visoka, gibka, krepka in vitka. Lice jej je voščeno, grudi pa snežne.

Kakor je tudi gospodična Eva bleda, — je bleda vendarle, v kolikor jej sami ta bledica ugaja. Dasi je še dekle, vendar dobro razume umetnost šminkanja, če se ga tudi poslužuje le za večerno umetno svetlobo. Solnce je preveč izdajalsko! Kraljevskim hčeram ni treba, da čakajo na zakon, da jim postanejo dostopni privilegiji omoženih sester, — in Mac Head Vohr je gotovo vladar za deset kraljev!

Iz daljave se začuje v oblačilno dvorano sonorni glas goneja.

«Osma petindvajset,» jej potrdi prva spodična Eva. Pripravljena je. V steklih se odbija njena slika. Zdi se, da je zadovoljna ž njo.

«Osma petindvajset,» je potrdi prva sobarica.

Gospodična Eva Mac Head Vohr se odpravi k vratom, pa se naenkrat in nepričakovano ustavi, okrene, vrne v knjižnico, vzame isto knjigo, kakor prej, jo še enkrat odpre, na kratko nekaj čita, — morda isto vrsto, kakor prej, — potem pa molče in negibnega obraza zapusti sobano.

5. Guverner Mac Head Vohr.

Guverner je svojo hčer pričakoval v malem salonu. Povabljena sta bila dva gosta: Ralph Athole, poverjenik za notranje in zunanje zadeve, in pa šefinžener Andrej Ferrati. Sedaj se razgovarjata, prvi dokaj flegmatično, drugi dokaj živahno, guverner ju pa molče posluša.

Pravkar govori ali pravzaprav odgovarja Ralph Athole:

«Ne, dragi moj, ničesar še nisem dognal. Kakor je takšna preiskava enostavna in celo elementarna, je vendar potrebno nekaj časa, da prideš na mesto in da vidiš in razumeš. Tudi Cezar je potreboval toliko časa: «Veni, vidi.» Čim se vrnejo moji agenti, bom že vedel, kaj se godi v blokih. Zadeva je že toliko važna, da se nočem posluževati niti brzojavov niti telefonov.»

«O?» (Dalje prihodnjič.)

Objave

* *Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.* Danes zvečer ob tričetrt na 8. uro vrši se skupna pevska vaja. Prosimo člane zbora, da se točno in polnoštevilno udeleže vaje. Odbor.

* *Orkestralno društvo Glasbene Matice.* Danes v sredo, 6. t. m. je vaja orkestralnega društva Glasbene Matice ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Radi bližajočega se koncerta, obisk neobhodno potreben.

* *Goriška podružnica SPD.* sedaj s sedežem v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor za leto 1922, ki se vrši 15. t. m. ob 20. uri z običajnim dnevnim redom v Narodni kavarni (zadnja soba).

* *Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani* opozarja vse svoje društvenike, da se vrši prihodnje zborovanje v soboto 9. decembra ob pol 19. uri v rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Ker so zelo važne točke na dnevnem redu, prosimo vse člane da gotovo pridejo k zborovanju. K pristopu so vabljeni vsi tovariši, kateri še niso včlanjeni. — Odbor.

* *Prijave življenskih potrebščin.* V «Uradnem listu» z dne 14. oktobra t. l. št. 107 je bil objavljen razpis ministrstva za socialno politiko, da morajo veleposestniki, trgovci in mlinarji prijaviti do vsakega desetega dne v mesecu vsako tudi najmanjšo količino sledečih predmetov: pšenica, rž, koruza, ječmen, oves, pšenično moko (krušnjo in za kuhanje), koruzno moko, otrobe in kokolj i. s. v Ljubljani policijskemu ravnateljstvu. Gremij trgovcev opozarja vse svoje člane na razpis s pripomnjo, da točno prijavijo svoje zaloge v predpisanem času, da se izognejo plačilu troškov strokovnjakom, ki pregledujejo poslovne knjige, pisma in ostale papirje vsem, ki ne bi v omenjenem roku predložili prijav pristojnemu oblastvu. Citirani «Uradni list» je interesentom v vpogled v Gremijalni pisarni: Gradišče 17/I.

* *Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.* Članom pokojninskega zavoda za nameščence se naznanja, da se volitve delegatov do sedaj radi neobjave štatuta v Službenih Novinah še niso mogle razpisati. Štatut je sedaj v Službenih Novinah razglašen in se bodo volitve še ta mesec razpisale. Imenik volilcev bo razgrnjen v 5 izvodih pri pokojninskem zavodu od 8. do 20. ure, v po 3. izvodih v trgovski zbornici in delavski zbornici v Ljubljani, v 2. izvodih na magistratu v Mariboru in po 1 izvod na magistratu v Celju, Ptuju in obč. uradu v Trbovljah, v trgovački komori in v radnički komori v Splitu.

* *Tako je prav!* Poročajo nam s Polzele: Na praznik ujedinjenja dne 1. decembra je visela v nekdaj zagrizeni nemškutarski tovarni na Polzeli lepa nova državna zastava na visokem drogu. Vodstvo tovarne (dr. Wildi, inž. Lakot ter prokurist Tomažič) udeležilo se je poleg drugega tovarniškega uradništva korporativno slavnostne maše, kar je napravilo najboljši utis. Videti je, da je zavel po nacijonalizaciji te nekdaj prononsirane tovarne v sedanji «Strojilni, lesni in kemični industriji, d. d.» na Polzeli čisto drugi — jugoslovanski — duh, kar prav toplo pozdravljamo. Želeti bi bilo le še, da bi «Sokol» na Polzeli razpel svoja krila bolj energično in na široko, kot dosedaj.

* *Za Aškerčev spomenik.* II. izkaz prispevkov (zbirka g. Hinka Nučiča, redatelja drame Narodnega gledališča v Zagrebu). Darovali so: po 200 K: Alfred Grünhut, član drame, Vera Hržić-Nikolić, članica drame, Hinko Nučič, redatelj drame, Vika Podgorska, članica drame, Štefanija Skrbinškova, igralka; po 120 K: Josip Bah, admin. ravnatelj Nar. gledališča, prof. Julio Benešić, upravnik Nar. gledališča, Marta Pospišil, članica opere, Ljerka Trautner, članica drame; po 100 K: Aleks. Binički, redatelj opere, Stjepan Bojničić, član drame, dr. Branko Gavela, ravnatelj drame, Zlata Gjungjenac, članica opere, Fanika Haiman, članica drame, Petar Konović, ravnateli opere, Josip Križaj, član opere, Robert Primožič, član opere, Ivo Raić, redatelj drame; po 80 K: Ančika Kernic, članica drame; po 80 K: Ivo Badalić, redatelj drame, Djuro Dević, član drame, Drago Hržić, član opere, Mihajlo Marković, član drame, Boren Metelka, član drame, Milica Mihičić, članica drame, Ivo Mirjev, član drame, Dragutin Mondecar v Varaždinu, dr. Milan Ogrizović, profesor glumačke škole, Lucija Ožegović, članica opere, Josip Pavić, član drame, Pecija Petrović, književnik, Strahinja Petrović, član drame, Josip Rijavec, član opere v Beogradu, Fran Sotošek, član drame, Tito Strozzi, redatelj drame, Zvonimir Tkalec, član drame, Marko Vušković, član opere; po 40 K: prof. Joza Ivakić, dramaturg, Josip Krameršek, član drame, Josip Papić, član drame, Juro Rošić, član drame, Vlado Štamcar, član opere; po 20 K: Slavko Batušić, pom. dramaturg, Dubravko Dujšin, član drame, Svetozar Miljutinović, član drame, Milan Šepec, član opere; po 10 K: Predrag Milanov, član drame. — Skupaj 4200 K. S I. izkazom vred 20.375 K. — Dr. V. Kisovec, blagajnik.

„APNO" Ia

kamniško, priznano najboljše kakovosti, vedno v zalogi (dnevna produkcija 1 vagon) po zmernih cenah, nudi:

FRANC BODLAJ

trgovec z lesom in apnom Kregarjevo, pošta Kamnik.

4131

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri 84/II

A. & E. Skaberne Ljubljana Mestni trg 10

Vremensko poročilo

Ljubljana, 5. decembra 1922. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	770·8	1·8	brezvetra	oblačno	—
Ljubljana .	14.	769·3	3·8	„	jasno	—
Ljubljana .	21.	767·7	1·6	„	„	—
Zagreb . .	7.	771·8	4·0	„	oblačno	—
Beograd .	7.	770·5	1·0	sev. zap.	več obl.	—
Dunaj . .	7.	—	—	—	—	—
Praga . .	7.	769·7	0·0	jug. zap.	več jasno	—
Inomost . .	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nižji, temper. višja. Solnce vzhaja ob 7·29, zahaja ob 16·13

BERSON

gumijev podpetnik in podplat

ohranjata Vaše obuvalo trpežno in elegantno.

Dobi se v vseh boljših trgovinah za kože ter na veliko pri

BERSON-KAVČUK, d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

P. n. **trgovcem, tovarnarjem, stavbnikom** in **obrtnikom** naznanjam, da sem prevzel za vso Slovenijo generalno zastopstvo tvrdke:

Zjedinjene tovarne konoplje in vrvarskih izdelkov Balković i Bač-Sodrog, d.d., Zagreb.

Tovarni v Zagrebu in v Miletiću (Bačka).

Imel bom tudi veliko komisijsko skladišče vsega blaga, spadajočega v to stroko, v Ljubljani, tako da mi bo mogoče vsako naročilo točno, solidno in po konkurenčnih cenah izvršiti. Med drugimi izdelki izdeluje tovarna **štrange, cungelne, uzde, vrvi za seno, prtljago, stavbnike, zvonove, perilo** itd., motvoz (špago) v klopčičih, v zavitkih, dreto, vreče, platno iz jute itd.

Zahtevajte vzorce in cenike! Gg. engrosisti dobe primeren popust. 4102

Albin Turk,

agentura in komisijska trgovina v Ljubljani, Prešernova ulica št. 48.

Mali oglasi

stanejo do 20 besedi Din. 3·—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, sepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znamkah.) Na vprašanje za odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

Službe

Izučen sedlar 4105

išče službe v kaki tovarni. Naslov pove uprava «Jutra».

Pošten mladenič 4110

išče službo po možnosti s stanovanjem kot sluga pri kakem podjetju v Sloveniji. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro „Vesten" na anon. družbo Aloma Company v Ljubljani, Kongresni trg 3.

Absolvent

eksportne akademije, zmožen slovenščine, nemščine, francoščine, deloma hrvaščine in italijanščine, išče službo. Cenjene ponudbe pod «Takoj ali pozneje» na upravništvo «Jutra». 4156

Solicitatorja, 4147

izurjenega v vseh poslih večje odvetniške pisarne z zmožnostjo da samostojno obračunava, vodi eksekucije, kolejar, evidenco itd., tudi vpokojenega sodnega uradnika, sprejme odvetniška pisarna v Ljubljani. Ponudbe pod označbo «Solicitator» je nasloviti na upravo «Jutra».

Prodam

Redka prilika!

Voz (zapravljenček) z dvema sedežema, lepe sani, doprsna konjska oprema, in velik usnjat potovalni kovčeg, vse skoraj novo, se skupno za 7000 Din proda. Naslov v upravi «Jutra» 4128

Proda se

več metrov svetlo modrega pliša, primernega za zastore ali tapeciranje. Naslov pove uprava «Jutra». 4157

Krasno božično darilo

za večje dečke, kompletna železnica z večjimi vagončki in več metrov k temu spadajočimi tračnicami, se proda. Poizve se: Wolfova ulica 3, I. nadstropje. 4159

Nepremičnine

Hiša z velikim vrtom

blizu okrajne ceste v Trbovljah, se po zelo ugodni ceni proda. Več se poizve pri Ivanu Orešniku, zaloga piva, Trbovlje 2. 4095

Trgovska hiša

v zelo prometnem kraju, v bližini rudnika, ob južni železnici, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 4106

Stanovanja

Dve sobi s kuhinjo,

tudi v novi zgradbi, iščem. Plačam lahko za dve leti v naprej. Ponudbe pod «Mirna stranka» na upravo «Jutra» 4161

Dve mesečni sobi,

lepo meblirani, vsaj ena s posebnim vhodom, iščeta za takoj ali pozneje dva brata. Najemnina postranska stvar. Dopise pod šifro „2 sobi" na anonČno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg štev. 3. 4109

Dopisovanje

Korespondence 4163

želi lepa 18letna naobražena gospodična z enakim gospodom v svrho razvedrila. Prednost imajo akademsko izobraženi. Ponudbe pod «Vesna», poštnoležeče Kropa.

Dopisovanja 4164

želi bogat, mlad samec v svrho poznejše ženitve z inteligentno gospodično lepe znanjosti, v starosti od 17 do 21 let staro. Prednost imajo trgovsko naobražene. Le resne ponudbe s sliko pod «Tajnost 711», poštnoležeče Podnart.

Razno

Za božično in novoletno darilo 4149

je več novih modelov lično izdelanih športnih vozičkov za otroke poceni na razpolago. «Tribuna», tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta 4.

Za lesno industrijo

se išče:

knjigovodja

zmožen laščine, oziroma francoščine

poslovodja

namestnik šefa

jarmist

gatrist.

Vsi le prvovrstne, zanesljive in izkušene moči. Vstop dne 1. januarja 1923. V ponudbah je staviti pogoje. Naslov pri upravi „Jutra". 4120

IV

Perilo

za dame, gospode in otroke

po znižanih cenah

pri **A. Sinkovic nasl. K. Soss**

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

„Jutro" je najboljši in najbolj informiran slovenski dnevnik!

Vratnike, zapestnice, srajce, batist-bluze

kakor druge pralne obleke pere in svetlolika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Sprejemališče:

Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto. 3

Za božič in novo leto kupujte nove knjige

Tiskovne zadruge v Ljubljani:

Ivo Šorli, Čtrimurci. Mladinska povest s slikami. Broš. Din 16·—, vezana Din 21·—, po pošti Din 1·25 več.

Jos. Jurčiča Zbrani spisi, III. zv. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. Din 30·—, po pošti Din 2·50 več.

Strug, Jutri. Povest. Broš. Din 10·—, vez. Din 15·—, po pošti Din 1·50 več.

Sienkiewicz, Z ognjem in mečem. Zgodovinska povest s slikami. 1—3 snopič. Din 21·—, s poštnino Din 22·50.

Shakespeare-Zupančič, Othello. Broš. Din 19·—, po pošti Din 1·25 več.

Melik, Jugoslavija. II. del, 1. snopič. Broš. Din 21·—, po pošti Din 1·50 več.

Hobhouse, Liberalizem. Broš. Din 25·—, po pošti Din 1·25 več.

Knjige se naročajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Lepi trgovski lokali s skladišči

takoj na razpolago kupcu, dvonadstropne hiše s staro dobro vpeljano trgovino v sredini mesta Ljubljane, na zelo prometni točki.

Ponudbe pod „Zmerna cena" na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica štev. 5. 4401

50 delnic

Jadranske banke po K 875·— naprodaj.

Ponudbe pod „Delnice" na upravo „Jutra". 4111